

Háromszázegy fűzfa árnyékában

Látogatóközpont mutatja be 1956 hőseinek sorsát a Rákoskeresztúri új köztemetőben

mno.hu

2016. november 1., kedd 08:00

A temető főbejáratától félóránként indul buszjárat az emlékhelyhez

Fotó: Balogh Dávid / Magyar Nemzet

Távolabbról alig észrevehető, s éppen ez volt a tervezők célja a Rákoskeresztúri új köztemető nemzeti emlékhelyén, a 298-as, 300-as és 301-es parcelláknál megépült látogatóközponttal.

A nyersbetonból készült, téglatest alakú épület 301 fehér fűz árnyékában áll, két oldalán pedig olyan fal áll, melyet élőnövények fednek. Noha a központot hivatalosan november 3-án adják át, ünnepség keretében, a Nemzeti Örökség Intézetének főigazgatója a minap bejárást tartott lapunk számára. Radnainé Fogarasi Katalin nyomatékosította: a központ nem múzeum. Ingyenes lesz, és az a célja, hogy interaktív tartalmakkal egészítse ki a látogatóknak az emlékhellyel kapcsolatos ismereteit.

Az épület belső terében megmarad a külsejére jellemző minimalista stílus. Az akár száz fő fogadására is alkalmas terem egyik falát olyan kép borítja, amelyen a parcellákról készült légi felvétel látható. Egy másik speciális tapétáról a parcellák eredeti, 1989-es állapota köszön vissza.

– Szörnyű volt. '56 hősei arccal lefelé voltak elkaparva, még sírhantjuk sem volt – idézte fel a főigazgató. Közülük egyelőre kétszáznak a személyes történetével és végső nyughelyük

pontos helyével ismerkedhetnek meg a látogatók a teremben elhelyezett interaktív felületeken keresztül. Radnainé Fogarasi Katalin hozzátette, a munka folytatódik, és az intézet törekszik rá, hogy előbb-utóbb a parcellák minden elhunytjáról információt tegyen közzé.

A 301-es és a 298-as parcella története egyébként szorosan egybeforrt. Miután 1952-ben az utóbbi megtelt, a 301-esbe temették a Budapesten kivégzett embereket. De ide helyezték el a fővárosi börtönökben, a rabkórházban és a kistarcsai internálótáborban meghaltak holttesteit is. Mindkét parcelláról elmondható, hogy a jórészt politikai elítéltek mellett köztörvényes vádak, sőt a 298-as parcella esetében háborús bűnök alapján elmarasztaltak is akadnak. A szakemberek munkáját nehezíti, hogy sok politikai elítéltet, főként 1956 után, köztörvényes bűncselekmény elkövetésének vádjával fogtak perbe.

Ezenkívül a központban található digitális felületeken elérhetők ismeretterjesztő animációk a Kisfogházról, a 298-as, 300-as és 301-es parcellákról, valamint 1956 történetéről; a kivégzettek hozzátartozóival készült interjúk, továbbá egy-egy órás összeállítás a Magyar Televízió 1989. június 16-i, Nagy Imre és társai ünnepélyes újratemetéséről szóló közvetítéséből. Szintén megnézhető a Nemzeti Örökség Intézetének saját, hétperces kisfilmje, amelyben többek közt Jovánovics György Kossuth-díjas szobrász beszél az 1956-os forradalom mártírjai tiszteletére készített emlékművéről.

Az új köztemető e félreeső sarka és az egykori kivégzések legfőbb helyszínéül szolgáló közeli Kisfogház közösen alkotja a nemzeti emlékhelyet. 2014. június 16-ig a teljes emlékhely területét megújították a Nemzeti Örökség Intézetének szakmai vezetésével. A látogatóközpont a Miniszterelnökség által finanszírozott beruházás második lépcsőjeként épült fel, közbeszerzés keretében, 262 millió forintból, mindössze öt hónap alatt. A kivitelező a Budai Műemlék Felújító Kft. volt, és Radnainé Fogarasi Katalin szerint a szűkös időkeret ellenére a központban nem található olyan pont, amit „el kéne dugni”. – Éppen ellenkezőleg. Minden időre és terv szerint elkészült. A látogatóközpont minden szegletének jelentése van, és fontos, hogy mindezt a látogatók is megismerjék – tette hozzá.

A hivatalos megnyitó után – amelyre minden '56-os szervezetet meghívtak – a temető bejáratától félóránként indul buszjárat a két kilométerre levő látogatóközpontba. Amikor a Kisfogház nyitva van, a busz ott is megáll majd. Látogatásunk idején a 301-es parcella környékén rengeteg iskolás volt. A főigazgató szerint október 23. és november 4. között, valamint június 16. környékén ez természetes, a cél azonban az, hogy az érdeklődés fennmaradjon egész évben.

Győr Ágnes

Megjelent: <http://mno.hu/belfold/haromszazegy-fuzfa-arnyekaban-1369208>